

[Wilhelm]

Vi har også søgt at få at vide: hvorfor kan forsvarsministeren og hans folk ikke overholde retsplejelovens kriterier for telefonaflytning, for brevåbninger, for snuseri i telex osv., som alle andre, også politiet, skal overholde? Vi har fået en søforklaring, som går ud på, at det er der ikke altid tid til. Ja men det er jo forudset i retsplejeloven, at der ikke altid er tid til det. Så skal man have en kendelse efterfølgende. Hvad er der i vejen for, at forsvarsministerens folk også skal have en dommerkendelse efterfølgende, hvis han vil snuse i folks telefonsamtaler og breve og telexmeddelelser? Hvad er der i vejen for, at han efterfølgende går til domstolene og får hjemmel for sit snuseri, sådan som politiet må gøre, hvis de finder, der ikke er tid til at få kendelsen i forvejen. Vi har ikke kunnet få nogen som helst begrundelse for, at forsvarsministeren og hans folk i FET, eller hvad det er for nogle, ikke skal kunne overholde retsplejelovens almindelige bestemmelser.

Der skete det her i salen i oktober og i februar, at det i VS' retsplejeforslag, som havde den bredeste sympati, og som i virkeligheden blev meget, meget vel modtaget fra konservative, fra venstre, fra CD, fra kristeligt folkeparti, fra partierne hele vejen rundt, stort set, undtagen fra socialdemokratiet, det var det forslag, der sagde: vi må have skærpet betingelserne omkring brud på meddelelshemmeligheden. Socialdemokraterne var de mest listende, men ellers var alle andre enige om, at her var virkelig grund til at skærpe betingelserne, for det var alt for let her i landet at bryde meddelelshemmeligheden.

På denne baggrund er det særlig iøjnefaldende, at to måneder efter kommer – jeg vil tillade mig at sige smuglet ind i et helt andet lovkompleks end det, der har med retsplejeloven at gøre – forsvarsministerens blanke bemyndigelse til sig selv til fuldstændig at omgå retsplejeloven på dette punkt.

Når jeg siger smuglet ind, er det bl.a., fordi dette vigtige punkt ikke med ét ord var nævnt i den fremsættelsestale, som forsvarsministeren kom med. Da vi har prøvet forgæves nu i flere måneder at få forsvarsministeren til at svare på, hvorfor han ikke mener at kunne overholde retsplejeloven, vil jeg godt spørge, hvem der ellers måtte være fra regeringen – jeg ser ikke statsministeren, jeg

ser ikke justitsministeren her –: hvorfor skal forsvarsministeren og hans folk ikke på dette område underkastes domstolenes kontrol ligesom alle mulige andre?

(Kort bemærkning).

Knud Lind (FP):

Det er helt fantastisk at høre hr. Wilhelm tale så rørende her i salen om overholdelse af borgernes rettigheder, når man samtidig i avisen kan læse, hvorledes VS ønsker at indskrænke ytringsfriheden, hvis de selv kom til magten. Der er et grelt misforhold mellem de to ting.

Forsvarsministeren (Søgaard):

Jeg vil gerne sige til hr. Wilhelm, at jeg har ikke sagt, at vi har gjort dette. Jeg sagde: under ekstraordinære forhold. Hr. Wilhelm ved, hvad ekstraordinære forhold er i den særlige situation. Det vil være i den situation, der ligger op til et eventuelt krigsbrud. Det er i den periode, vi taler om ekstraordinære forhold.

Af mine svar, som udvalget har fået, fremgår det, at bestemmelsen, som vi nu gennemfører, svarer til § 12, stk. 1, i den gældende organisationslov af 1969 og organisationsloven af 1960. Ifølge bemærkningerne til organisationsloven af 1960 omfatter »andre ekstraordinære forhold« en truende udvikling. En sådan situation foreligger efter min opfattelse, når hensynet til statens handlefrihed og sikkerhed på grund af en åbenbar militær trussel taler for at gennemføre de foranstaltninger, som vi har anført i lovforslagets § 5.

De foranstaltninger, der er nævnt i paragraffen, er kontrol med telefonsamtaler, post- og telegramforsendelser og anden kommunikation, og de kan i en truende situation tænkes iværksat over for forbindelser mellem militære enheder og omverdenen, f.eks. hvis disse enheder skal flyttes fra et sted til et andet i tilfælde, hvor flytningen skal hemmeligholdes. Foranstaltninger kan også tænkes iværksat over for udenlandske statsborgere eller ambassader. Deri ligger simpelt hen, at det er en ekstraordinær situation.

Når vi taler om, at det kan ske uden retskendelse, vil jeg godt sige, at efter reglerne i grundlovens § 72 kan det ved lov bestemmes, at de foranstaltninger, der er tale om, altså telefonaflytning, kontrol med brevforsendel-